Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central, judecător Vitalie Pîslariuc

Dosarul nr. 2a-744/24
(2-23114729-02-2a-19022024)

D E C I Z I E

4 iunie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Marina Anton

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către Guriev Octavian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Romaniuc Maria împotriva lui Guriev Octavian cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 14 decembrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Romaniuc Maria împotriva lui Guriev Octavian cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. La 8 august 2023, Romaniuc Maria s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Guriev Octavian cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că s-a aflat cu pârâtul Guriev Octavian în relații de concubinaj, din care, la *****s-a născut copilul minor *****
3. Totodată, a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 iulie 2020, domiciliul copilului minor, *****, născută la ***** a fost stabilit cu mama, Romaniuc Maria, fiind modificat și cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor la suma de 1000,00 lei lunar.
4. A menționat că de la data stabilirii pensiei de întreținere au crescut cheltuielile pentru întreținerea copiilor minori, s-au ridicat prețurile la produsele alimentare, rata inflației fiind foarte crescută, astfel suma de 1000,00 lei stabilită este insuficientă de a acoperi

toate cheltuielile lunare necesare pentru întreținerea corespunzătoare a unui copil de *****

5. În temeiul celor expuse supra, Romaniuc Maria a solicitat majorarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copilului minor *****, născută la *****până la suma de 3000,00 lei lunar.

Poziția instanței de fond:

6. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 14 decembrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Romaniuc Maria împotriva lui Guriev Octavian, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor *****, încasată prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 27 iulie 2020 (dosar nr. 2-2103/2018) şi s-a încasat de Guriev Octavian în beneficiul lui Romaniuc Maria pensia de întreținere pentru copilul minor *****, născută la ***** în sumă bănească fixă, în mărime de 1 800,00 (o mie opt sute, 00) lei lunar, începând cu 8 august 2023 și până la schimbarea situației materiale şi/sau familiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copilului.
7. De asemenea, s-a încasat de Guriev Octavian în beneficiul lui Romaniuc Maria cheltuielile de judecată în sumă de 3 000,00 (trei mii,00) lei, cu titlu de asistență juridică și în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 288,00 (două sute optzeci și opt,00) lei.
8. În rest, pretențiile reclamantei Romaniuc Maria împotriva lui Guriev Octavian s-au respins ca neîntemeiate.
9. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că pensia de întreținere a copilului minor în mărime 1 000,00 lei, stabilită în iulie 2020, în prezent nu asigură nivelul anterior de asigurare materială a copilului, iar în conformitate cu art. 110 din Codul familiei se confirmă că de la data de 27 iulie 2020, sau schimbat esențial circumstanțele, care impun modificarea cuantumului pensiei de întreținere, și anume, vârsta copiilor raportată la informația Biroului Național de Statistică privind mărimea minimului de existență pentru un copil.
10. La fel, instanța a reținut că suma de 1000,00 euro, acoperă cuantumul pensiei stabilite prin hotărâre, doar până în luna iunie 2022, pe când copilul minor urmează să atingă vârsta majoratului în anul 2028.

Solicitarea apelantului:

11. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Guriev Octavian a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

Argumentele părților:

12. În motivarea apelului, Guriev Octavian a indicat că în contul pensiei alimentare pentru întreținerea copilului comun a achitat Romaniuc Mariei suma de 1000 euro, adică 20000 lei, sumă la care au convenit, deoarece copilul a locuit la el o perioadă îndelungată, şi anume, 5 ani.
13. La fel, a indicat că pentru perioadă cât copilul a locuit la el, nu a depus o cerere de încasare a pensiei de întreţinere în beneficiul său. Romaniuc Maria nu a fost impusă ca să

depună acea recipisă din dosar, ci aşa au convenit ambii. Procedura de executare a fost încetată, iar titlul executoriu i-a fost restituit beneficiarei.

14. De asemenea, apelantul Guriev Octavian a indicat că are la întreținere patru copii de vârstă minoră.
15. În ședința judiciară în instanța de apel, apelantul Guriev Octavian legal citat despre locul, data și ora acesteia nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa lui. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.
16. În ședința judiciară în instanța de apel, reprezentantul intimatei Romaniuc Maria, avocatul Munteanu Diana, a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

17. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
18. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
19. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
20. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale*”.
21. Potrivit art.121 Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului”*, iar în temeiul art.122 alin.(1) Cod de procedură civilă *”circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante”.*
22. Conform art. 130 Cod de procedură civilă *”instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă*

privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

23. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
24. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanției inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
25. Așadar, probatoriul administrat în speță atestă că Guriev Octavian și Negruța Maria sunt părinții copilului minor *****, născută la *****
26. La fel, din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 iulie 2020 s-a stabilit domiciliul copilului minor ***** cu mama Negruța Maria și s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere, stabilit prin Hotărârea Judecătoriei Orhei din 9 aprilie 2013, încasându-se de la Guriev Octavian în beneficiul Negruța Mariei pensia pentru întreținerea copilului minor *****, născută la *****în sumă bănească fixă în mărime de 1 000,00 lei lunar, începând cu 25 martie 2019, până la atingerea majoratului copilului minor.
27. În cadrul procedurii de executare a documentului executoriu emis în temeiul hotărârii menționate, la 1 octombrie 2020, Guriev Octavian și Negruța Maria au semnat procesul-verbal de conciliere, întocmit de executorul judecătoresc, potrivit căruia au declarat executarea integrală a creanțelor la plata pensiei de întreținere până la 1 octombrie 2028, Negruța Maria acceptând de la Guriev Octavian suma de 1000,00 euro.
28. Astfel, prin încheierea executorul judecătoresc din 2 octombrie 2020 s-a încetat procedura de executare privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor *****, de la Guriev Octavian în beneficiul lui Negruța Maria în sumă de 1000,00 lei, începând cu 25 martie 2019, până la atingerea majoratului.
29. La fel, din suportul probatoriu urmează că Guriev Octavian mai are *****
30. Așadar, verificând legalitatea hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel constată că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.
31. Potrivit art. 62 alin.(2) Cod de executare "în cazul în care părţile au convenit asupra încheierii unei tranzacţii, executorul judecătoresc întocmeşte un proces-verbal, în care consemnează condiţiile tranzacţiei, acest proces-verbal servind drept temei pentru încetarea procedurii de executare. Procesul-verbal al executorului judecătoresc prin care se întăreşte tranzacţia este un document executoriu".
32. Conform art. 114 alin.(1) și (2) Cod de executare *" modul de încasare a pensiei de întreţinere şi a restanţelor la pensie este reglementat de Codul familiei. Dacă creditorul a retras documentul executoriu şi procedura a fost încheiată, la prezentarea ulterioară a documentului executoriu spre executare pensia de întreţinere se încasează de la data*

prezentării documentului executoriu, iar cuantumul restanţei se stabileşte de către instanţa de judecată, la cererea creditorului, în modul stabilit de Codul familiei".

33. În acord cu art. 110 Codul familiei *" în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia".*
34. Potrivit art. 111 alin.(2) Codul familiei *„plata pensiei de întreţinere, în baza hotărîrii instanţei judecătoreşti, încetează în cazurile: a) atingerii de către copil a vîrstei de 18 ani sau obţinerii de către acesta a capacităţii depline de exerciţiu sub vîrsta de 18 ani; b) adopţiei copilului care primeşte pensia de întreţinere; c) căsătoriei descendentului inapt de muncă; d) restabilirii capacităţii de muncă a persoanei care primeşte pensia de întreţinere; e) recăsătoririi fostului soţ inapt de muncă care primeşte pensia de întreţinere; f) decesului creditorului întreţinerii sau al debitorului întreţinerii; g) anulării hotărîrii judecătoreşti privind încasarea pensiei."*
35. Colegiul civil subliniază că conform principiilor fundamentale ale dreptului familiei, interesul superior al copilului prevalează în toate deciziile privind întreținerea acestuia. Copilul este într-o perioadă de dezvoltare fizică, intelectuală și emoțională, iar întreținerea financiară asigură satisfacerea nevoilor esențiale: alimentație, educație, sănătate, îmbrăcăminte, locuință și alte necesități specifice vârstei.
36. În același timp, normele legale menționate supra indică expres obligația părinților de a contribui la întreținerea copilului până la atingerea majoratului. Achitarea pensiei pentru copil până la atingerea majoratului este o obligație fundamentală a părinților, bazată pe necesitatea asigurării dezvoltării sănătoase și echilibrate a copilului. Este atât o datorie legală, cât și morală, care contribuie la pregătirea copilului pentru viața adultă, protejându-l de vulnerabilități și lipsuri materiale.
37. Astfel, obligația de întreținere este una legală și continuă, reglementată de lege, iar tranzacțiile sau acordurile încheiate de părinți nu pot suprima acest drept fundamental al copilului.
38. Colegiul civil subliniază că întreținerea minorului de către părinții săi are un obiect complex, presupunând acoperirea tuturor cheltuielilor pe care le implică realizarea dreptului copilului de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală sau socială. Corelativ acestui drept al copilului, părinților, le revine responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților, cele mai bune condiții de viață necesare creșterii și dezvoltării copiilor. În consecință, obligația de întreținere a copilului minor de către părinți are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea sănătății, satisfacerea nevoilor social culturale ale copilului, precum și a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creșterea, educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia.
39. La fel, Colegiul civil indică că, în general, întinderea întreținerii copilului minor se stabilește în funcție de starea de nevoie a acestuia, în raport cu posibilitățile de plată ale părintelui care datorează întreținerea, analizate în funcție de câștigul acestuia din muncă și alte venituri.
40. Colegiul civil reține că de dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pot beneficia, în egală măsură, ambii părinţi, în dependenţă de starea materială

şi familială a acestora, fiind suficientă în acest sens, întrunirea cel puţin a uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situaţiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esenţială, sarcina aprecierii respective aparţinând în exclusivitate instanţei.

41. Starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile etc.).
42. Starea familială defineşte conjunctura şi relaţiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ, remarcăm următoarele aspecte intrinseci, care influenţează per ansamblu starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă, şi anume, numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreţinere.
43. Sintagma alte circumstanţe importante, lasă o marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra (ex.: chestiuni de ordin medical).
44. În situația din speță, după intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu privind încasarea de la Guriev Octavian în beneficiul Negruța Mariei a pensiei pentru întreținerea copilului minor ***** în sumă bănească fixă în mărime de 1 000,00 lei lunar, părinții Guriev Octavian și Negruța Maria au semnat procesul-verbal de conciliere, potrivit căruia Negruța Maria, acceptând de la Guriev Octavian suma de 1000,00 euro, au declarat executarea integrală a creanțelor la plata pensiei de întreținere.
45. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil menționează că în temeiul hotărârii instanței de judecată, Guriev Octavian urma să participe la întreținerea copilului minor cu suma de 1000,00 lei lunar, începând cu 25 martie 2019 până la atingerea majoratului copilului minor, adică până la 1 octombrie 2028.
46. Astfel, ar urma că Guriev Octavian trebuia să achite, în această perioadă pensie de întreținere pentru copilul minor în sumă de aproximativ 102 000,00 lei, ce reprezenta la situația din 2 octombrie 2020 suma de 5280,00 euro.
47. Prin urmare, Colegiul conchide că acordul părinților, potrivit căreia, prin acceptarea de Negruța Maria a sumei de 1000,00 de la Guriev Octavian, se consideră executarea integrală a obligației ultimului la plata pensiei de întreținere pentru copilul minor nu respectă limita prevăzută de hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 iulie 2020.
48. În această ordine de idei, Colegiul civil menționează că, întru cât acceptarea sumei indicată în tranzacție nu este suficientă pentru a acoperi nevoile copilului minor, tranzacția respectă a părinților este în detrimentului interesului superior al copilului.
49. Mai mult, după acordul părinților au survenit schimbări semnificative, or conform informației Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existență, pentru un copil a crescut de la 2261,50 lei lunar la 3440,40 lei lunar.
50. Respectiv, Colegiul conchide că, întru-cât un acord între părinți nu poate afecta în mod definitiv drepturile copilului, iar tranzacția încheiată de mamă reprezintă doar o recunoaștere temporară a suficienței sumei primite, dar nu exclude dreptul copilului de a beneficia de o pensie care reflectă realitatea nevoilor sale, prima instanță corect a constatat că interesul copilului prevalează și că Romaniuc (Negruța) Maria este

îndreptățită de a solicita majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor *****

51. Or, legea protejează copilul împotriva unor eventuale renunțări sau limitări ale drepturilor sale de către reprezentanții săi legali, pensia de întreținere urmând a fi modificată în funcție de necesitățile copilului și de posibilitățile părintelui, indiferent de acordurile anterioare.
52. În această ordine de idei, Colegiul civil, reținând că părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență, menționează că instanța de fond întemeiat a majorat cuantumul pensiei de întreținere până la suma de 1800 lei lunar, or ambii părinți, în egală măsură sunt obligați să contribuie la întreținerea copilului, iar punerea sarcinii de întreținere a copilului pe seama doar a unui părinte prejudiciază disproporționat părintele respectiv, creând un dezechilibru între drepturile şi obligațiile părților. În plus că părintele în grija căruia a fost lăsat copilul minor, pe lângă investiția financiară, mai investește timp, energie, îi acordă grijă şi suport zilnic copilului.
53. Colegiul respinge alegațiile apelantului precum că mai are la întreținere patru copii minori, menționând că participarea acestuia la întreținerea a *****a actualei soții manifestă dorința lui, mai mult că aceasta nu poate să condiționeze întreținerea copilului pentru care aceasta reprezintă obligația lui legală.
54. În același timp, Colegiul civil notează că prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanței nu a fost prezentată nici o probă ce ar permite concluzionarea faptului că schimbarea situației familiare a afectat situația financiară a pârâtului/apelantului, simpla invocare de a faptului dat, nu poate servi drept temei de reținere a argumentelor respective.
55. În acest sens, Colegiul civil menționează că, instanța trebuie să investigheze în mod obiectiv situația materială și, în acest scop, trebuie să dispună de acte pentru identificarea tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei, circumstanțe ce nu se atestă la caz.
56. Totodată, dat fiind că părintele are îndatorirea să contribuie la întreținerea copiilor săi, apelantul are obligația să desfășoare activitatea de muncă întru a le asigura copiilor un nivel de trai adecvat și suficient pentru dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială.
57. În acest context, se reține că, apelantul nu a probat că îi este contraindicată activitatea de muncă. Corespunzător, acesta este obligat să întreprindă toate acțiunile necesare în vederea îndeplinirii obligațiilor sale părintești.
58. Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant nu sunt de natură să răstoarne soluția criticată, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.
59. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către Guriev Octavian.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 14 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Romaniuc Maria împotriva lui Guriev Octavian cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Marina Anton